

COLLÈGE
DES
PROCUREURS GÉNÉRAUX

COLLEGE
VAN
PROCUREURS-GENERAAL

Bruxelles, le 27 avril 2009

Brussel, 27 april 2009

**Circulaire n° COL 5/2009 du
Collège des procureurs
généraux près les cours
d'appel**

**Omzendbrief nr. COL 5/2009
van het College van
Procureurs-generaal bij de
hoven van beroep**

Monsieur le Procureur général,
Monsieur le Procureur fédéral,
Monsieur/Madame le Procureur du Roi,

Monsieur/Madame l'Auditeur du travail,

Mijnheer de Procureur-generaal,
Mijnheer de Federale Procureur,
Mijnheer/Mevrouw de Procureur des
Konings,
Mijnheer/Mevrouw de Arbeidsauditeur,

OBJET:

**Utilisation d'attestations de dépôt de
plainte uniformes, instructions
concernant leur remise par les
services de police et modification de
la COL 8/2005 (E.P.O. / P.V.S.)**

BETREFT:

**Gebruik van eenvormige attesten
van klachtneerlegging, richtlijnen
inzake de overhandiging van deze
attesten door de politiediensten en
wijziging van de COL 8/2005 (A.P.O. /
V.P.V.)**

TABLES DES MATIERES

INHOUDSTAFEL

<u>I. CADRE NORMATIF</u>	3	<u>I. NORMATIEF KADER</u>
<u>II. CONTEXTE ET OBJECTIFS DE LA CIRCULAIRE</u>	3	<u>II. CONTEXT EN DOELSTELLINGEN VAN DE OMZENDBRIEF</u>
<u>III. DIRECTIVES</u>	5	<u>III. RICHTLIJNEN</u>
<u>A. CREATION DE TROIS ATTESTATIONS DE DEPOT DE PLAINTE UNIFORMES</u>	5	<u>A. REDACTIE VAN DRIE EENVORMIGE ATTESTEN VAN KLACHTNEERLEGGING</u>
<u>B. CONTENU DES ATTESTATIONS UNIFORMES</u>	6	<u>B. INHOUD VAN DE EENVORMIGE ATTESTEN</u>
<u>C. INSTRUCTIONS DESTINEES AUX SERVICES DE POLICE</u>	8	<u>C. RICHTLIJNEN VOOR DE POLITIEDIENSTEN</u>
<u>IV. MODIFICATIONS DE LA COL 8 /2005</u>	10	<u>IV. WIJZIGINGEN AAN COL 8 /2005</u>
<u>V. ENTREE EN VIGUEUR</u>	10	<u>V. INWERKINGTREDING</u>
<u>VI. EVALUATION</u>	10	<u>VI. EVALUATIE</u>
<u>ANNEXES</u>	11	<u>BIJLAGEN</u>

I. CADRE NORMATIF

Les articles 3bis, alinéas 1er et 2, et 3ter du titre préliminaire du Code de procédure pénale et les articles 163, 195, 553, 554 et 555 du Code d'instruction criminelle tels que insérés ou complétés par la loi du 22 juin 2005 introduisant des dispositions relatives à la médiation dans le titre préliminaire du Code de procédure pénale et dans le Code d'instruction criminelle.

L'article 46 de la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police.

La circulaire GPI 58 du ministre de l'intérieur concernant l'assistance policière aux victimes dans la police intégrée, structurée à deux niveaux (M.B. du 5 juin 2007, p. 30440), en particulier le point 5.2.3.

La circulaire COL 8/2005 du Collège des procureurs généraux ayant pour objet l'enquête policière d'office (E.P.O) et le procès-verbal simplifié (P.V.S.).

II. CONTEXTE ET OBJECTIFS DE LA CIRCULAIRE

Le droit à l'information constitue l'un des droits fondamentaux des victimes d'infraction. Ce droit est inscrit dans plusieurs dispositions légales.

L'article 3bis du titre préliminaire du Code de procédure pénale dispose que « *les victimes et leurs proches doivent être traités de façon correcte et consciencieuse, en particulier en leur fournissant l'information nécessaire et en les mettant, s'il échet, en contact avec les*

I. NORMATIEF KADER

Artikelen 3bis, 1ste en 2de lid, en 3ter van de Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering en de artikelen 163, 195, 553, 554 en 555 van het Wetboek van Strafvordering, zoals ingevoegd of aangevuld door de wet van 22 juni 2005 tot invoering van bepalingen inzake de bemiddeling in de Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering en in het Wetboek van Strafvordering.

Artikel 46 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt.

Omzendbrief GPI 58 van de minister van Binnenlandse Zaken betreffende politionele slachtofferbejegening in de geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus (B.S. van 5 juni 2007, p. 30440), meer in het bijzonder punt 5.2.3.

Omzendbrief COL 8/2005 van het College van Procureurs-generaal inzake het ambtshalve politioneel onderzoek (A.P.O.) en het vereenvoudigd proces-verbaal (V.P.V.).

II. CONTEXT EN DOELSTELLINGEN VAN DE OMZENDBRIEF

Het recht op informatie is één van de fundamentele rechten van het slachtoffer van een misdrijf en dit recht wordt dan ook door meerdere wettelijke bepalingen bevestigd.

Artikel 3bis van de Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering bepaalt: «*slachtoffers van misdrijven en hun verwanten dienen zorgvuldig en correct te worden bejegend, in het bijzonder door terbeschikkingstelling van de nodige*

services spécialisés et notamment avec les assistants de justice.

Les victimes reçoivent notamment les informations utiles sur les modalités de constitution de partie civile et de déclaration de personne lésée ».

L'article 46 de la loi sur la fonction de police dispose que « *Les services de police mettent les personnes qui demandent du secours ou de l'assistance en contact avec des services spécialisés* ».

Ce droit à l'information existe dès la survenance de l'infraction, tout au long de la procédure pénale ainsi qu'au cours de la phase d'exécution de la peine.

Le Collège des procureurs généraux a entamé un travail de réflexion portant sur l'amélioration de la qualité de l'information transmise aux victimes d'infraction à tous les stades de la procédure.

A cet effet, un groupe de travail réunissant des magistrats représentant le Collège et le Conseil des procureurs du Roi, des représentants de la police fédérale et de la police locale et des représentants de la Direction générale Maisons de justice et de la Direction générale de la Législation, et des Libertés et Droits fondamentaux du SPF Justice a été constitué.

Ce groupe de travail a conçu des attestations de dépôt de plainte uniformes qui seront générées par les systèmes informatiques des services de police lors de l'établissement du procès-verbal actant la plainte et qui devront être remises à la victime.

Ce travail a été réalisé sur la base d'un examen des documents déjà utilisés localement en tenant compte des besoins d'information des victimes d'infraction.

informatie en, in voorkomend geval, het bewerkstelligen van contact met de gespecialiseerde diensten en met name met de justitieassistenten.

Slachtoffers ontvangen met name de nuttige informatie over de nadere regels voor de burgerlijke partijstelling en de verklaring van benadeelde persoon”.

Artikel 46 van de wet op het politieambt stelt: “*De politiediensten brengen de personen die hulp of bijstand vragen in contact met gespecialiseerde diensten*”.

Dit recht op informatie bestaat vanaf het ogenblik dat het misdrijf wordt gepleegd en gedurende de hele strafrechtspleging tot en met de tenuitvoerlegging van de straf.

Het College van Procureurs-generaal heeft reflectie aangevat inzake de verbetering van de kwaliteit van de informatie die in alle stadia van de rechtspleging aan slachtoffers van misdrijven wordt bezorgd.

Hiertoe werd een werkgroep opgestart waarvan magistraten die het College en de Raad van Procureurs des Konings vertegenwoordigen, alsmede vertegenwoordigers van de Federale en de Lokale Politie, van het Directoraat-generaal Justitiehuisen en van het Directoraat-generaal Wetgeving, Fundamentele Rechten en Vrijheden van de FOD Justitie deel uitmaken.

Deze werkgroep heeft eenvormige attesten van klachtneerlegging opgesteld die zullen worden aangemaakt door de informaticasystemen van de politiediensten bij de opstelling van het proces-verbaal waarin de klacht wordt opgetekend. Deze attesten zullen vervolgens aan het slachtoffer dienen te worden bezorgd.

De werkzaamheden ter zake gebeurden op basis van een onderzoek van documenten die reeds lokaal werden gebruikt waarbij rekening werd gehouden met de noodzaak

tot het informeren van slachtoffers van een misdrijf.

La présente circulaire a pour objet de présenter ces attestations et de donner des directives concernant leur utilisation.

Deze omzendbrief strekt ertoe deze attesten voor te stellen en richtlijnen uit te vaardigen met het oog op het gebruik ervan.

D'autres documents uniformes seront prochainement élaborés afin d'améliorer la qualité de l'information des victimes aux autres stades de la procédure. Ils concerneront notamment, l'attestation d'enregistrement de la déclaration de personne lésée, les avis de fixation devant les juridictions d'instruction et l'avis de classement sans suite ainsi que de son motif.

Andere eenvormige documenten zullen binnenkort uitgewerkt worden teneinde de kwaliteit van de informatie te verbeteren die in andere stadia van de rechtspleging aan de slachtoffers wordt bezorgd. Meer in het bijzonder zullen attesten voor de registratie van de verklaring van benadeelde persoon, de berichten tot bepaling van de rechtsdag voor de onderzoeksgerechten en het bericht van seponering, evenals de motiveringen hiertoe, worden opgesteld.

III. DIRECTIVES

III. RICHTLIJNEN

A. Création de trois attestations de dépôt de plainte uniformes

A. Redactie van drie eenvormige attesten van klachtneerlegging

1. Trois attestations de dépôt de plainte ont été conçues.

1. Er werden drie attesten van klachtneerlegging opgesteld.

2. La première (voir annexe 1) servira en cas de procès-verbal *ordinaire* ou en cas de procès-verbal *enquête policière d'office (E.P.O.)* rédigé dans le cadre de l'application du point 4 de la circulaire COL 8/2005. Elle sera associée au procès-verbal type *PV ordinaire* et au procès-verbal type *E.P.O.*

2. Het eerste attest (zie bijlage 1) zal worden gebruikt ingeval een *gewoon* proces-verbaal of een proces-verbaal van het type *ambtshalve politieel onderzoek (A.P.O.)* wordt opgesteld in het kader van de toepassing van punt 4 van omzendbrief COL 8/2005. Dit attest zal worden toegevoegd aan het proces-verbaal van het type *gewoon P-V* en aan het proces-verbaal type *A.P.O.*

La seconde (voir annexe 2) servira en cas d'établissement d'un *procès-verbal simplifié (P.V.S.)* en application du point 5 de la COL 8/2005. Elle sera associée au procès-verbal type *P.V.S.*

Het tweede attest (zie bijlage 2) zal worden gebruikt wanneer een *vereenvoudigd proces-verbaal* wordt opgesteld (*V.P.V.*) met toepassing van punt 5 van COL 8/2005. Dit attest zal worden gevoegd bij het proces-verbaal van het type *V.P.V.*

La troisième (voir annexe 3) sera utilisée lorsque, après l'établissement d'un procès-

Het derde attest (zie bijlage 3) zal worden gebruikt wanneer, na het opstellen van een

verbal simplifié (et la remise de la seconde attestation) :

- soit le procès-verbal simplifié est transformé en procès-verbal ordinaire ;
- soit un procès-verbal subséquent est établi et transmis au parquet du procureur du Roi.

3. Dans le système I.S.L.P. utilisé par les services de police locale et le système FEEDIS utilisé par la police fédérale, l'attestation sera générée automatiquement lors de l'établissement du procès-verbal, en fonction du type de procès-verbal établi.

B. Contenu des attestations uniformes

Les trois attestations uniformes présentent, pour l'essentiel, la même structure. Les différences résultent du fait que le procès-verbal simplifié n'est en principe pas transmis au procureur du Roi mais est conservé sur support électronique par le service de police verbalisant (voir point 5.2.3. de la COL 8/2005).

Les informations contenues dans ces attestations concernent:

- les coordonnées du service de police actant la plainte et du parquet du procureur du Roi
- les données d'identification du procès-verbal
- la destination du procès-verbal
- les droits de la victime au cours de la procédure pénale et les démarches à effectuer, le cas échéant, pour obtenir ces droits (déclaration de personne lésée ou constitution de partie civile)
- l'utilité d'un conseil juridique et les possibilités d'obtenir celui-ci

vereenvoudigd proces-verbaal (en de overhandiging van het tweede attest):

- hetzij het vereenvoudigd proces-verbaal omgevormd wordt naar een gewoon proces-verbaal
- hetzij een navolgend proces-verbaal wordt opgesteld en overgemaakt aan het parket van de procureur des Konings

3. In het door de diensten van de Lokale Politie gehanteerde I.S.L.P.-systeem en het door de Federale Politie gehanteerde FEEDIS-systeem zal het attest automatisch worden aangemaakt wanneer een proces-verbaal wordt opgesteld, in functie van het type opgestelde proces-verbaal.

B. Inhoud van de eenvormige attesten

De drie eenvormige attesten vertonen grotendeels dezelfde structuur. De verschillen tussen de attesten zijn een gevolg van het feit dat een vereenvoudigd proces-verbaal in principe niet aan de procureur des Konings wordt bezorgd maar op elektronische drager wordt bewaard door de politiedienst die het proces-verbaal heeft opgesteld (zie punt 5.2.3. van COL 8/2005).

De informatie uit deze attesten heeft betrekking op:

- de gegevens van de politiedienst die de klacht heeft opgetekend en van het parket van de procureur des Konings
- de identificatiegegevens van het proces-verbaal
- de bestemming van het proces-verbaal
- de rechten van het slachtoffer gedurende de strafrechtspleging en de stappen die hij/zij in voorkomend geval dient te ondernemen om deze rechten te doen gelden (verklaring van benadeelde persoon of burgerlijke partijstelling)
- het nut van juridisch advies en de mogelijkheden om hierop een beroep te doen

- la démarche à effectuer, le cas échéant, auprès de l'assureur
- les différentes possibilités d'obtenir une assistance, des informations, un soutien ou une aide auprès de différents services (police, service d'accueil des victimes, service d'aide aux victimes)
- la possibilité de solliciter une médiation à chaque stade de la procédure.
- de stappen die in voorkomend geval bij de verzekeraar dienen te worden ondernomen
- de mogelijkheden om bijstand, informatie, ondersteuning of hulp te verkrijgen vanwege de verschillende diensten (politie, Dienst Slachtofferonthaal, Dienst Slachtofferhulp)
- de mogelijkheid om een beroep te doen op bemiddeling in alle stadia van de rechtspleging.

Un formulaire de déclaration de personne lésée est joint à l'attestation de dépôt de plainte dans le cas d'un procès-verbal ordinaire ou E.P.O. (annexe 4).

Een formulier van verklaring van benadeelde persoon wordt bij het attest van klachtneerlegging gevoegd ingeval van een gewoon of een proces-verbaal van het type A.P.O. (bijlage 4).

Afin de garantir le respect du principe d'égalité entre toutes les victimes d'infraction, le contenu et les modalités de remise de l'attestation seront les mêmes dans tous les arrondissements du pays et quel que soit le service de police verbalisant.

Teneinde de naleving van het gelijkheidsbeginsel tussen alle slachtoffers van een misdrijf te garanderen, zullen de inhoud en de overhandigingsmodaliteiten van het attest dezelfde zijn in alle arrondissementen van het land, ongeacht de politiedienst die het proces-verbaal heeft opgesteld.

Les attestations annexées à la présente circulaire ne peuvent être modifiées par quelque instance que ce soit sans l'approbation du Collège des procureurs généraux.

De als bijlage van deze omzendbrief gevoegde attesten mogen door geen enkele instantie gewijzigd worden zonder goedkeuring door het College van procureurs-generaal.

Il va de soi que les données relatives aux autorités et services compétents seront adaptées en fonction de l'arrondissement judiciaire compétent et du service de police verbalisant.

Het spreekt voor zich dat de gegevens betreffende de bevoegde overheden en diensten zullen worden aangepast in functie van het bevoegde gerechtelijk arrondissement en van de verbaliserende politiedienst.

Ces données devront bien sûr être actualisées en cas de modification. Les modifications seront réalisées par la police fédérale, direction CGO (service des tables nationales).

Deze gegevens zullen vanzelfsprekend dienen te worden geactualiseerd wanneer zij worden gewijzigd. De Federale Politie, Directie CGO (Dienst Nationale Tabellen), zal instaan voor het aanbrengen van deze wijzigingen.

C. Instructions destinées aux services de police

1. Lors de l'établissement du procès-verbal, l'attestation de dépôt de plainte est générée automatiquement sur base des données entrées dans le procès-verbal.

Un formulaire de déclaration de personne lésée est également généré automatiquement en cas de procès-verbal ordinaire ou de procès-verbal E.P.O.

2. Ces documents sont imprimés et remis à l'auteur de la plainte.

Cette remise a en principe lieu lors du dépôt de plainte.

Si cela s'avère matériellement impossible¹, la remise aura lieu au moment de la remise de la copie du texte de l'audition prévue à l'article 28quinquies, §2, du Code d'instruction criminelle, et au plus tard huit jours après le dépôt de la plainte².

3. Avant la remise de l'attestation, il sera vérifié que l'attestation correspond bien au type de procès-verbal établi :

- PV ordinaire ou PV E.P.O. : annexe 1
- P.V.S. : annexe 2
- PV subséquent après P.V.S. ou PVS transformé en PV ordinaire : annexe 3

4. L'attestation de dépôt de plainte sera également remise à la victime dans les deux hypothèses suivantes :

C. Richtlijnen voor de politiediensten

1. Bij het opstellen van het proces-verbaal wordt het attest van klachtneerlegging, automatisch gegenereerd op basis van de in het proces-verbaal opgenomen gegevens. Een verklaring van benadeelde persoon wordt eveneens automatisch gegenereerd in geval van gewoon proces-verbaal of APO-proces-verbaal.

2. Deze documenten worden afgedrukt en overhandigd aan de persoon die klacht heeft neergelegd.

Deze overhandiging gebeurt in principe bij de neerlegging van de klacht.

Indien dit laatste materieel onmogelijk is¹, gebeurt de overhandiging op het moment dat het afschrift van de tekst van het in artikel 28quinquies, §2, Wetboek van Strafvordering voorziene verhoor wordt overgemaakt en ten laatste 8 dagen nadat de klacht werd neergelegd².

3. Vooraleer het attest overhandigd wordt, wordt nagegaan of het wel degelijk overeenstemt met het type van proces-verbaal dat werd opgesteld:

- gewoon PV of PV A.P.O. : bijlage 1
- V.P.V. : bijlage 2
- navolgend proces-verbaal na V.P.V. of V.P.V. omgevormd in gewoon PV : bijlage 3

4. Het attest van klachtneerlegging wordt eveneens aan het slachtoffer bezorgd in volgende gevallen:

¹ ex : plainte actée au domicile du plaignant

² ex : en cas de report de la remise de la copie du texte de l'audition décidé par le magistrat en application de l'article 28quinquies, §2, al.3 et 4 du code d'instruction criminelle ou de refus de la remise de cette copie à un mineur d'âge décidé par le magistrat en application de l'article 28quinquies, §2, al.4 du code d'instruction criminelle. Dans ce cas, la remise de l'attestation aura lieu au plus tard huit jours après le dépôt de la plainte.

¹ bv. : klacht opgetekend bij de klager thuis

² bv. : ingeval van uitstel van overhandiging van het afschrift van het verhoor, waartoe door de magistraat wordt beslist met toepassing van artikel 28quinquies, § 2, lid 3 en 4 van het Wetboek van Strafvordering of ingeval van weigering om dit afschrift aan een minderjarige te bezorgen, waartoe een magistraat heeft beslist met toepassing van artikel 28quinquies, § 2, lid 4 van het Wetboek van Strafvordering. In dat geval, gebeurt de overhandiging van het attest ten laatste 8 dagen nadat de klacht werd neergelegd.

1° la victime est entendue dans le cadre d'un dossier déjà ouvert, soit d'office, soit suite à une plainte déposée par une autre personne ;

2° la victime est entendue, à la demande du procureur du Roi, aux fins de confirmer une plainte qu'elle a adressée directement à celui-ci.

5. Lorsque la police, soit change le statut du procès-verbal simplifié en procès-verbal ordinaire, soit établit un procès-verbal subséquent, le fonctionnaire de police génère l'attestation de dépôt de plainte prévue à l'annexe 3 et la fait parvenir à l'auteur de la plainte, au plus tard dans les huit jours de la transmission du procès-verbal au parquet.

Un formulaire de déclaration de personne lésée est également joint à cette attestation.

6. La remise de l'attestation de dépôt de plainte ne dispense pas le fonctionnaire de police de respecter les directives contenues dans la circulaire GPI 58, tant en ce qui concerne l'information à donner à la victime que les conditions de l'accueil de la victime, l'assistance pratique, la reprise de contact ainsi que l'orientation de la victime vers les maisons de justice et son renvoi vers les services d'aide aux victimes.

7. A l'occasion de la remise de l'attestation de dépôt de plainte, le fonctionnaire de police remet également à la victime un exemplaire de la brochure relative aux droits des victimes d'infractions.

1° het slachtoffer wordt gehoord in het kader van een reeds geopend dossier, hetzij ambtshalve, hetzij ten gevolge van een door een andere persoon neergelegde klacht;

2° het slachtoffer wordt op vraag van de procureur des Konings gehoord teneinde een klacht te bevestigen die hij of zij rechtstreeks aan deze laatste heeft gericht.

5. Wanneer de politie, hetzij het statuut van een vereenvoudigd proces-verbaal in dat van een gewoon proces-verbaal omvormt, hetzij een navolgend proces-verbaal opmaakt, genereert de politieambtenaar het attest van klachtneerlegging, voorzien in bijlage 3 en maakt hij het over aan de persoon die klacht neergelegd heeft, ten laatste binnen de acht dagen na de overmaking van het proces-verbaal aan het parket.

Een formulier van verklaring van benadeelde persoon wordt eveneens gevoegd bij dit attest.

6. De overhandiging van het attest van klachtneerlegging ontslaat de politieambtenaar niet van de verplichting de richtlijnen uit omzendbrief GPI 58 na te leven, zowel inzake de informatie die aan het slachtoffer dient te worden bezorgd, als inzake de onthaalvoorwaarden, de praktische bijstand, het opnieuw contacteren alsmede de oriëntatie van het slachtoffer naar de justitiehuisen en zijn/haar doorverwijzing naar de diensten slachtofferhulp.

7. Op het moment van de overhandiging van het attest van klachtneerlegging bezorgt de politieambtenaar het slachtoffer eveneens een exemplaar van de brochure inzake de rechten van de slachtoffers van misdrijven.

IV. MODIFICATIONS DE LA COL 8 /2005

Les modifications suivantes sont apportées à la circulaire COL 8/2005 concernant l'enquête policière d'office (E.P.O.) et le procès-verbal simplifié (P.V.S.) :

- L'attestation de dépôt de plainte dont la remise est prévue au point 5.4., alinéa 3, de la circulaire COL 8/2005 et dont le modèle constitue l'annexe 4 de ladite circulaire est remplacée par l'annexe 2 de la présente circulaire.
- En outre dans le formulaire de renvoi formant l'annexe 5 de la circulaire COL 8/2005 les mots « service d'accueil des victimes » sont remplacés par les mots « service d'aide aux victimes ».

V. ENTREE EN VIGUEUR

Les présentes directives seront d'application à partir du 1er janvier 2010.

VI. EVALUATION

L'évaluation de la présente circulaire sera réalisée par le groupe de travail précité (point II) au plus tard un an après son entrée en vigueur. Toutes les difficultés d'application seront communiquées au secrétariat du Collège des procureurs généraux (secre.col@just.fgov.be).

Le groupe de travail est chargé de présenter au Collège toute proposition de modification

IV. WIJZIGINGEN AAN COL 8 /2005

Volgende wijzigingen worden aangebracht aan omzendbrief COL 8/2005 betreffende het ambsthalve politieel onderzoek (A.P.O.) en het vereenvoudigd proces-verbaal (V.P.V.):

- Het attest van klachtneerlegging waarvan de overhandiging wordt voorzien in punt 5.4. lid 3 van omzendbrief COL 8/2005 en waarvan het model als bijlage 4 bij desbetreffende omzendbrief werd gevoegd, wordt vervangen door bijlage 2 van deze omzendbrief.
- Bovendien worden in het verwijsformulier (bijlage 5 van omzendbrief 8/2005) de woorden "Dienst Slachtofferonthaal" vervangen door "Dienst Slachtofferhulp".

V. INWERKINGTREDING

De richtlijnen vervat in deze omzendbrief treden op 1 januari 2010 in werking.

VI. EVALUATIE

De in punt II vernoemde werkgroep zal instaan voor de evaluatie van deze omzendbrief, ten laatste één jaar na de inwerkingtreding ervan. Alle toepassingsmoeilijkheden zullen aan het Secretariaat van het College van Procureurs-generaal worden gemeld (secre.col@just.fgov.be).

De werkgroep dient aan het College alle mogelijke voorstellen te formuleren met het

des attestations et des instructions de nature à améliorer l'effectivité et la qualité de l'information donnée aux victimes d'infractions.

oog op de wijziging van de attesten en de richtlijnen teneinde de efficiëntie en de kwaliteit van de aan de slachtoffers van misdrijven bezorgde informatie te verbeteren.

ANNEXES

- Annexe 1 : attestation de dépôt de plainte en cas de procès-verbal ordinaire ou de procès-verbal enquête policière d'office (P.V. ou E.P.O.)
- Annexe 2 : attestation de dépôt de plainte en cas de procès-verbal simplifié (P.V.S)
- Annexe 3 : attestation de transmission d'un procès-verbal au parquet du procureur du Roi après établissement d'un procès-verbal simplifié (P.V. après P.V.S.)
- Annexe 4 : formulaire de déclaration de personne lésée

BIJLAGEN

- Bijlage 1 : attest van klachtneerlegging ingeval van gewoon proces-verbaal of van proces-verbaal ambtshalve politieel onderzoek (P.V. of A.P.O.)
- Bijlage 2: attest van klachtneerlegging ingeval van vereenvoudigd proces-verbaal (V.P.V.)
- Bijlage 3: attest van overmaking van een proces-verbaal aan het parket van de procureur des Konings na het opstellen van een vereenvoudigd proces-verbaal (P.V. na V.P.V.)
- Bijlage 4: formulier van verklaring van benadeelde persoon

Bruxelles, le 27 avril 2009.

Brussel, 27 april 2009.

Le procureur général près la cour d'appel à
Mons, Président du Collège des procureurs
généraux,

De procureur-generaal bij het hof van
beroep te Bergen, Voorzitter van het
College van procureurs-generaal,

Claude MICHAUX

Le procureur général près la cour d'appel à
Gand,

De procureur-generaal bij het hof van
beroep te Gent,

Frank SCHINS

Le procureur général près la cour d'appel à
Liège,

De procureur-generaal bij het hof van
beroep te Luik,

Cédric VISART de BOCARME

Le procureur général près la cour d'appel à
Anvers,

De procureur-generaal bij het hof van
beroep te Antwerpen,

Yves LIÉGEOIS

Le procureur général près la cour d'appel à
Bruxelles,

De procureur-generaal bij het hof van
beroep te Brussel,

Marc de le COURT

ANNEXE 1 :

ATTESTATION DE DEPOT DE PLAINTE

(P.V. ou E.P.O.)

Veillez conserver le présent document !

Zone de police de ...

Adresse:

Téléphone:

Fax:

Heures d'ouverture:

Numéro de votre procès-verbal (pv):

Date de dépôt de votre plainte:

Votre identité:

Destinataire: Parquet du procureur du Roi près le tribunal de première instance de ... + coordonnées

Madame, Monsieur,

Vous venez de déposer plainte auprès de la police. La présente attestation sert de preuve de dépôt de votre plainte. De plus, elle contient des **informations importantes** dont vous aurez besoin pour la suite de la procédure.

Les suites de votre plainte

Le procès-verbal reprenant votre plainte sera transmis au parquet du procureur du Roi de Après enquête, le procureur du Roi décidera de la suite à lui donner.

L'information et les droits des victimes

Si vous souhaitez être informé(e) de la suite donnée à votre plainte ou obtenir certains droits, plusieurs possibilités s'offrent à vous :

1. Vous ne faites pas d'autres démarches :

Si le procureur du Roi décide de poursuivre un suspect devant le tribunal, vous serez informé(e) de la date de l'audience.

2. Vous faites une déclaration de personne lésée :

Si vous souhaitez être informé(e) d'une autre suite donnée à votre plainte, la loi vous permet de vous **déclarer personne lésée**.

Comment ? En remettant, en personne ou par l'intermédiaire de votre avocat, une déclaration de personne lésée au secrétariat du parquet du procureur du Roi dont les coordonnées sont mentionnées ci-dessus. Pour votre information, vous trouverez un formulaire-type en annexe.

En tant que personne lésée, vous serez informé(e), par écrit, de l'orientation décidée par le procureur du Roi (par exemple : le classement sans suite et son motif ou l'ouverture d'une instruction) et d'une éventuelle date d'audience devant une juridiction d'instruction. Vous pourrez également faire joindre au dossier tout document que vous jugeriez utile.

3. Vous vous constituez partie civile :

Si vous souhaitez obtenir réparation du dommage subi ou obtenir d'autres droits, vous pouvez vous **constituer partie civile**.

Comment ? En faisant, en personne ou par l'intermédiaire de votre avocat, une déclaration formelle.

Cette déclaration peut être faite à toutes les étapes de la procédure (devant le juge d'instruction, la juridiction d'instruction ou le tribunal).

En tant que partie civile, vous pourrez notamment demander à consulter le dossier, demander l'accomplissement d'actes d'enquête complémentaires, demander des dommages et intérêts ou introduire un recours contre les décisions rendues (par exemple : aller en appel).

Vu la complexité et les enjeux de cette procédure, il vous est conseillé de consulter un **avocat** (cf. ci-dessous).

A cet égard, votre attention est attirée sur les conséquences financières possibles de la constitution de partie civile.

L'assistance aux victimes

Si vous éprouvez le besoin d'être assisté(e), vous pouvez en informer le service de police qui pourra faire appel au **service d'assistance policière aux victimes** ou vous orientera vers un autre service spécialisé.

Le **service d'accueil des victimes*** (qui fait partie de la maison de justice) pourra, sur rendez-vous, vous communiquer des informations spécifiques sur votre dossier. Il pourra également vous procurer le soutien et l'assistance nécessaires durant toute la procédure judiciaire. Il a en outre pour mission de vous orienter vers les services d'aide compétents en fonction du problème qui vous occupe.

Il existe aussi un **service d'aide aux victimes*** qui pourra vous aider, en cas de nécessité, à surmonter les conséquences de l'infraction, vous accorder une aide psychosociale ou pratique et vous fournir des informations. Vous pouvez autoriser la police à communiquer vos coordonnées au service d'aide aux victimes en remplissant le formulaire de renvoi. Dans ce cas, le service d'aide aux victimes prendra lui-même contact avec vous dans les meilleurs délais.

Les différents services mentionnés ci-dessus sont gratuits et entièrement facultatifs.

L'aide juridique

Afin de bénéficier de conseils juridiques éclairés, il peut être utile de consulter un **avocat**.

Vous pouvez également vous adresser à une **maison de justice*** où vous obtiendrez gratuitement un premier avis juridique dans le cadre de l'aide juridique de première ligne. Des avocats y tiennent une permanence à cet effet.

Si cela s'avère insuffisant et que vos revenus ne vous permettent pas de payer un avocat, vous pouvez aussi bénéficier de la gratuité totale ou partielle de l'assistance d'un avocat dans le cadre de l'aide juridique de deuxième ligne et ce par le biais du **bureau d'aide juridique** situé au palais de justice.

La médiation

La loi offre à toute personne impliquée dans une procédure pénale la possibilité de solliciter gratuitement une **médiation**. Celle-ci peut avoir lieu à chaque stade de la procédure et même au moment de l'exécution de la peine. Une médiation sollicitée par la victime ou l'auteur ne constitue pas une alternative au jugement. Une médiation permet à la victime et à l'auteur, avec l'aide d'une personne neutre, d'établir un dialogue sur les faits et leurs conséquences et de chercher les possibilités de réparation. Pour de plus amples informations vous pouvez contacter un **service de médiation agréé*** ou la **maison de justice***.

L'intervention de l'assurance

Si vous possédez une **assurance** (par exemple : protection juridique ou familiale), il vous est conseillé de contacter votre assureur et de lui faire parvenir une copie de votre audition.

Je vous prie d'agréer, Madame, Monsieur, l'expression de mes salutations distinguées.

Le verbalisant

Date :

* Adresses utiles

- Maison de justice (Adresse de la MJ et du service d'accueil des victimes)
- Service d'aide aux victimes
- Service de médiation

N.B. Vous pouvez obtenir des informations complémentaires sur les droits des victimes d'infractions sur le site internet www.droitsdesvictimes.just.fgov.be. Vous pouvez également vous procurer des brochures dans les palais de justice et les maisons de justice, sur le site internet www.just.fgov.be (rubrique 'publications') ou en écrivant au Service Public Fédéral Justice, service de communication, Boulevard de Waterloo, 115 à 1000 Bruxelles (Tél. 02/542 69 10).

BIJLAGE 1 :

ATTEST VAN KLACHTNEERLEGGING

(P.V. of A.P.O.)

Gelieve dit document te bewaren!

Politiezone van ...

Adres:

Telefoon:

Fax:

Openingsuren:

Nummer van uw proces-verbaal (pv):

Datum van uw klachtneerlegging:

Uw identiteit:

Bestemming: Parket van de procureur des Konings bij de rechtbank van eerste aanleg te ... + **coördinaten**

Geachte,

U hebt zojuist klacht neergelegd bij de politie. Dit attest dient als bewijs van uw klachtneerlegging. Bovendien bevat dit attest **belangrijke informatie** die u tijdens de verdere procedure nodig zal hebben.

De gevolgen van uw klacht

Het proces-verbaal waarin uw klacht is opgenomen, wordt doorgestuurd naar het parket van de procureur des Konings van Na onderzoek neemt de procureur des Konings een beslissing over het gevolg dat aan uw klacht wordt gegeven.

Informatie en rechten van slachtoffers

Indien u wenst geïnformeerd te worden over het gevolg dat aan uw klacht wordt gegeven of indien u bepaalde rechten wenst te verkrijgen, beschikt u over verschillende mogelijkheden.

1. U onderneemt geen verdere stappen

Indien de procureur des Konings beslist om een verdachte te vervolgen voor de rechtbank, zal u geïnformeerd worden over de datum van de zitting.

2. U legt een verklaring benadeelde persoon af

Indien u geïnformeerd wenst te worden over een ander gevolg dat aan uw klacht wordt gegeven, biedt de wet u de mogelijkheid om u **benadeelde persoon** te verklaren.

Hoe ? Door in persoon of via uw advocaat een verklaring van benadeelde persoon af te leggen op het secretariaat van het parket van de procureur des Konings waarvan de coördinaten hierboven vermeld zijn. U vindt hiervoor een modelformulier in bijlage.

Als benadeelde persoon wordt u schriftelijk op de hoogte gebracht van de beslissing van de procureur des Konings (bijvoorbeeld: de seponering en de reden daarvan of het instellen van een gerechtelijk onderzoek) en van een eventuele rechtsdag voor een onderzoeksgerecht. U kan ook elk stuk dat u nuttig acht, laten toevoegen aan het dossier.

3. U stelt zich burgerlijke partij

Indien u schadevergoeding wenst of indien u andere rechten wil verkrijgen, kan u zich **burgerlijke partij** stellen.

Hoe ? Door in persoon of via uw advocaat een uitdrukkelijke verklaring af te leggen. Deze verklaring kan worden afgelegd in alle fasen van de procedure (voor de onderzoeksrechter, het onderzoeksgerecht of de rechtbank).

Als burgerlijke partij kan u namelijk vragen om inzage te verkrijgen in het dossier, vragen om bijkomende onderzoekshandelingen te verrichten, schadevergoeding vragen of een rechtsmiddel aanwenden tegen de gewezen beslissingen (bijvoorbeeld : in hoger beroep gaan).

Gelet op het complex karakter en het belang van deze procedure is het aangewezen om een **advocaat** te raadplegen (cf. hieronder).

In dit opzicht wordt uw aandacht gevestigd op de mogelijke financiële gevolgen van de burgerlijke partijstelling.

Slachtofferzorg

Indien u nood hebt aan bijstand, kan u dit melden aan de politie die de **dienst slachtofferbejegening van de politie** kan inschakelen of u kan doorverwijzen naar een andere gespecialiseerde dienst.

De **dienst slachtofferonthaal*** (die deel uitmaakt van het justitiehuis) kan u, op afspraak, specifieke informatie geven over uw dossier. Deze dienst kan u eveneens de nodige ondersteuning en bijstand bieden tijdens de hele gerechtelijke procedure. Daarnaast heeft deze dienst de opdracht om u naar de bevoegde hulpverleningsdiensten door te verwijzen, in functie van het probleem waar u mee worstelt.

Voor verdere hulp bij de verwerking van de gevolgen van het misdrijf kan u, indien nodig, terecht bij de **dienst slachtofferhulp*** die u psychosociale en praktische hulp en informatie kan bieden. Door het invullen van het formulier van doorverwijzing kan u de politie toestemming verlenen om uw gegevens aan slachtofferhulp over te maken. In dat geval zal slachtofferhulp u zelf zo snel mogelijk contacteren.

De hierboven vermelde diensten zijn gratis en volledig vrijblijvend.

Juridische bijstand

Het kan nuttig zijn een **advocaat** te raadplegen voor een uitgebreid juridisch advies.

U kan zich eveneens tot een **justitiehuis*** wenden waar u gratis een eerste juridisch advies zal verkrijgen in het kader van de juridische eerstelijnsbijstand. Advocaten houden daartoe immers zitdagen in het justitiehuis.

Indien dit onvoldoende blijkt en indien uw inkomsten u niet toelaten om een advocaat te betalen, kan u ook genieten van volledige of gedeeltelijke kosteloze bijstand van een advocaat in het kader van de juridische tweedelijnsbijstand. Hiervoor kunt u terecht bij het **bureau voor juridische bijstand** in het justitiepaleis.

De bemiddeling

De wet biedt iedereen die betrokken is in een strafprocedure de mogelijkheid om gratis een beroep te doen op een **bemiddeling**. Dit is mogelijk in elk stadium van de procedure en zelfs tijdens de strafuitvoering. Een bemiddeling op verzoek van het slachtoffer of van de dader is geen alternatief voor een uitspraak door de rechter. Een bemiddeling laat het slachtoffer en de dader toe, met behulp van een neutrale persoon, een dialoog aan te gaan betreffende de feiten en hun gevolgen en mogelijkheden tot herstel te zoeken. Voor meer informatie kan u terecht bij een **erkende bemiddelingsdienst*** of het **justitiehuis**.*

De tussenkomst van de verzekering

Indien u een **verzekering** hebt (bijvoorbeeld : rechtsbijstands- of familiale verzekering), is het aan te raden uw verzekeraar te contacteren en hem een kopie van uw verhoor te bezorgen.

Hoogachtend,

De verbalisant

Datum :

* Nuttige adressen

- Justitiehuis (adres van het JH en van de dienst slachtofferonthaal)
- dienst slachtofferhulp
- bemiddelingsdienst

NOTA BENE: U kan bijkomende inlichtingen inwinnen inzake de rechten van slachtoffers van misdrijven op de internetsite www.slachtofferrechten.just.fgov.be. U kan ook brochures bekomen in de gerechtsgebouwen en de justitiehuizen, op de website www.just.fgov.be (rubriek 'publicaties') of door te schrijven naar de Federale Overheidsdienst Justitie, Communicatiedienst, Waterloolaan 115 te 1000 Brussel (tel 02/542 69 10).

ANNEXE 2 :

ATTESTATION DE DÉPÔT DE PLAINTE (P.V.S.)

Veillez conserver le présent document !

Zone de police de ...

Adresse:

Téléphone:

Fax:

Heures d'ouverture:

Numéro de votre procès-verbal (PV):

Date de dépôt de la plainte:

Votre identité:

Madame, Monsieur,

Vous venez de déposer plainte auprès de la police. La présente attestation sert de preuve de dépôt de votre plainte. De plus, elle contient des **informations importantes** dont vous aurez besoin pour la suite de la procédure.

Les suites de votre plainte

Votre plainte est enregistrée dans un **procès-verbal simplifié (PVS)**. Pour l'établissement d'un PVS, la police tient compte de la nature des faits et des circonstances de l'affaire, comme, par exemple, l'absence de suspect ou de piste menant à un suspect.¹

Ce PVS restera au commissariat et ne sera pas envoyé au parquet. Néanmoins, par l'envoi d'une liste mensuelle récapitulative, le procureur du Roi sera averti de votre plainte.

Si de nouveaux éléments (par exemple : identification de l'auteur de l'infraction) peuvent donner lieu à une autre orientation de l'affaire, le procès-verbal sera transmis au procureur du Roi et vous en serez informé par le service de police.

L'information et les droits des victimes

La loi vous permet de vous déclarer **personne lésée** ou de vous constituer **partie civile**. Cependant, compte tenu des raisons qui ont justifié l'établissement d'un procès-verbal simplifié, il vous est vivement conseillé de demander un avis avant d'entamer l'une de ces démarches. Pour ce faire, vous pouvez par exemple vous adresser gratuitement à une **maison de justice*** ou consulter directement un **avocat**.

A cet égard, votre attention est attirée sur les enjeux, la complexité et les conséquences financières possibles de la constitution de partie civile.

¹ Le Collège des Procureurs généraux a dressé une liste des infractions qui peuvent faire l'objet d'un PVS.

L'assistance aux victimes

Si vous éprouvez le besoin d'être assisté(e), vous pouvez en informer le service de police qui pourra faire appel au **service d'assistance policière aux victimes** ou vous orientera vers un autre service spécialisé.

Il existe aussi un **service d'aide aux victimes*** qui pourra vous aider, en cas de nécessité, à surmonter les conséquences de l'infraction, vous accorder une aide psychosociale ou pratique et vous fournir des informations. Vous pouvez autoriser la police à communiquer vos coordonnées au service d'aide aux victimes en remplissant le formulaire de renvoi. Dans ce cas, le service d'aide aux victimes prendra lui-même contact avec vous dans les meilleurs délais.

Les différents services mentionnés ci-dessus sont gratuits et entièrement facultatifs.

L'intervention de l'assurance

Si vous possédez une **assurance** (par exemple : protection juridique ou familiale), il vous est conseillé de contacter votre assureur et de lui faire parvenir une copie de votre audition.

Je vous prie d'agréer, Madame, Monsieur, l'expression de mes salutations distinguées.

Le verbalisant

Date :

* Adresses utiles

- Maison de justice
- Service d'aide aux victimes

N.B. Vous pouvez obtenir des informations complémentaires sur les droits des victimes d'infractions sur le site internet www.droitsdesvictimes.just.fgov.be. Vous pouvez également vous procurer des brochures dans les palais de justice et les maisons de justice, sur le site internet www.just.fgov.be (rubrique 'publications') ou en écrivant au Service Public Fédéral Justice, service de communication, Boulevard de Waterloo, 115 à 1000 Bruxelles (Tél. 02/542 69 10).

BIJLAGE 2 :

ATTEST VAN KLACHTNEERLEGGING (V.P.V.)

Gelieve dit document te bewaren!

Politiezone van ...

Adres:

Telefoon:

Fax:

Openingsuren:

Nummer van uw proces-verbaal (pv):

Datum van uw klachtneerlegging:

Uw identiteit:

Geachte,

U hebt zojuist klacht neergelegd bij de politie. Dit attest dient als bewijs van uw klachtneerlegging. Bovendien bevat dit attest **belangrijke informatie** die u tijdens de verdere procedure nodig zal hebben.

De gevolgen van uw klacht

Uw klacht is opgenomen in een **vereenvoudigd proces-verbaal (VPV)**. Voor het opstellen van een VPV, houdt de politie rekening met de aard van de feiten en de omstandigheden van de zaak zoals bijvoorbeeld het ontbreken van een verdachte of van enig spoor van een verdachte.¹

Het VPV blijft op het politiecommissariaat en wordt niet overgemaakt aan het parket. Er wordt echter wel maandelijks een overzichtslijst van alle opgestelde VPV's overgemaakt aan de procureur des Konings, waardoor hij toch op de hoogte wordt gebracht van uw klacht.

Indien er nieuwe elementen zijn (bijvoorbeeld : identificatie van de dader van het misdrijf) die de zaak een andere wending kunnen geven, zal het proces-verbaal worden overgemaakt aan de procureur des Konings en zal u hierover geïnformeerd worden door de politie.

Informatie en rechten van slachtoffers

De wet biedt u de mogelijkheid om u **benadeelde persoon** te verklaren of u **burgerlijke partij** te stellen. Gelet op de redenen die het opstellen van een vereenvoudigd proces-verbaal verantwoord hebben, raden we u ten eerste aan om advies in te winnen alvorens één van die stappen te zetten. Voor dit advies kan u zich bijvoorbeeld gratis wenden tot een **justitiehuis*** of kan u rechtstreeks een **advocaat** raadplegen.

In dit opzicht, willen we uw aandacht vestigen op het belang, de ingewikkeldheid en de mogelijke financiële gevolgen van de burgerlijke partijstelling.

¹ Het College van Procureurs-generaal heeft een lijst opgesteld met misdrijven die in aanmerking komen voor een VPV.

Slachtofferzorg

Indien u nood hebt aan bijstand, kan u dit melden aan de politie die de **dienst slachtofferbejegening van de politie** kan inschakelen of u kan doorverwijzen naar een andere gespecialiseerde dienst.

Voor verdere hulp bij de verwerking van de gevolgen van het misdrijf kan u, indien nodig, terecht bij de **dienst slachtofferhulp*** die u psychosociale en praktische hulp en informatie kan bieden. Door het invullen van het formulier van doorverwijzing kan u de politie toestemming verlenen om uw gegevens aan slachtofferhulp over te maken. In dat geval zal slachtofferhulp u zelf zo snel mogelijk contacteren.

De hierboven vermelde diensten zijn gratis en volledig vrijblijvend.

De tussenkomst van de verzekering

Indien u een **verzekering** hebt (bijvoorbeeld : rechtsbijstands- of familiale verzekering), is het aan te raden uw verzekeraar te contacteren en hem een kopie van uw verhoor te bezorgen.

Hoogachtend,

De verbalisant

Datum :

* Nuttige adressen

- Justitiehuis
- dienst slachtofferhulp

NOTA BENE: U kan bijkomende inlichtingen inwinnen inzake de rechten van slachtoffers van misdrijven op de internetsite www.slachtofferrechten.just.fgov.be. U kan ook brochures bekomen in de gerechtsgebouwen en de justitiehuisen, op de website www.just.fgov.be (rubriek 'publicaties') of door te schrijven naar de Federale Overheidsdienst Justitie, Communicatiedienst, Waterloolaan 115 te 1000 Brussel (tel 02/542 69 10).

ANNEXE 3:

ATTESTATION DE DEPOT DE PLAINTE

(P.V. après P.V.S.)

Veillez conserver le présent document !

Zone de police de ...

Adresse:

Téléphone:

Fax:

Heures d'ouverture:

Numéro de votre procès-verbal (pv):

Date de dépôt de votre plainte:

Votre identité:

Destinataire: Parquet du procureur du Roi près le tribunal de première instance de ... + coordonnées

Madame, Monsieur,

La plainte que vous avez déposée auprès de la police avait fait l'objet d'un procès-verbal simplifié. Ce procès-verbal n'avait donc pas été transmis au parquet du procureur du Roi de....

Suite à de nouveaux éléments, votre plainte lui sera transmise.

La présente attestation contient des **informations importantes** dont vous aurez besoin pour la suite de la procédure.

Les suites de votre plainte

Après enquête, le procureur du Roi décidera de la suite à donner à votre plainte..

L'information et les droits des victimes

Si vous souhaitez être informé(e) de la suite donnée à votre plainte ou obtenir certains droits, plusieurs possibilités s'offrent à vous :

1. Vous ne faites pas d'autres démarches :

Si le procureur du Roi décide de poursuivre un suspect devant le tribunal, vous serez informé(e) de la date de l'audience.

2. Vous faites une déclaration de personne lésée :

Si vous souhaitez être informé(e) d'une autre suite donnée à votre plainte, la loi vous permet de vous **déclarer personne lésée**.

Comment ? En remettant, en personne ou par l'intermédiaire de votre avocat, une déclaration de personne lésée au secrétariat du parquet du procureur du Roi dont les coordonnées sont mentionnées ci-dessus. Pour votre information, vous trouverez un formulaire-type en annexe.

En tant que personne lésée, vous serez informé(e), par écrit, de l'orientation décidée par le procureur du Roi (par exemple : le classement sans suite et son motif ou l'ouverture d'une instruction) et d'une éventuelle date d'audience devant une juridiction d'instruction. Vous pourrez également faire joindre au dossier tout document que vous jugeriez utile.

3. Vous vous constituez partie civile :

Si vous souhaitez obtenir réparation du dommage subi ou obtenir d'autres droits, vous pouvez vous **constituer partie civile**.

Comment ? En faisant, en personne ou par l'intermédiaire de votre avocat, une déclaration formelle.

Cette déclaration peut être faite à toutes les étapes de la procédure (devant le juge d'instruction, la juridiction d'instruction ou le tribunal).

En tant que partie civile, vous pourrez notamment demander à consulter le dossier, demander l'accomplissement d'actes d'enquête complémentaires, demander des dommages et intérêts ou introduire un recours contre les décisions rendues (par exemple : aller en appel).

Vu la complexité et les enjeux de cette procédure, il vous est conseillé de consulter un **avocat** (cf. ci-dessous).

A cet égard, votre attention est attirée sur les conséquences financières possibles de la constitution de partie civile.

L'assistance aux victimes

Si vous éprouvez le besoin d'être assisté(e), vous pouvez en informer le service de police qui pourra faire appel au **service d'assistance policière aux victimes** ou vous orientera vers un autre service spécialisé.

Le **service d'accueil des victimes*** (qui fait partie de la maison de justice) pourra, sur rendez-vous, vous communiquer des informations spécifiques sur votre dossier. Il pourra également vous procurer le soutien et l'assistance nécessaires durant toute la procédure judiciaire. Il a en outre pour mission de vous orienter vers les services d'aide compétents en fonction du problème qui vous occupe.

Il existe aussi un **service d'aide aux victimes*** qui pourra vous aider, en cas de nécessité, à surmonter les conséquences de l'infraction, vous accorder une aide psychosociale ou pratique et vous fournir des informations. Vous pouvez autoriser la police à communiquer vos coordonnées au service d'aide aux victimes en remplissant le formulaire de renvoi. Dans ce cas, le service d'aide aux victimes prendra lui-même contact avec vous dans les meilleurs délais.

Les différents services mentionnés ci-dessus sont gratuits et entièrement facultatifs.

L'aide juridique

Afin de bénéficier de conseils juridiques éclairés, il peut être utile de consulter un **avocat**.

Vous pouvez également vous adresser à une **maison de justice*** où vous obtiendrez gratuitement un premier avis juridique dans le cadre de l'aide juridique de première ligne. Des avocats y tiennent une permanence à cet effet.

Si cela s'avère insuffisant et que vos revenus ne vous permettent pas de payer un avocat, vous pouvez aussi bénéficier de la gratuité totale ou partielle de l'assistance

d'un avocat dans le cadre de l'aide juridique de deuxième ligne et ce par le biais du **bureau d'aide juridique** situé au palais de justice.

La médiation

La loi offre à toute personne impliquée dans une procédure pénale la possibilité de solliciter gratuitement une **médiation**. Celle-ci peut avoir lieu à chaque stade de la procédure et même au moment de l'exécution de la peine. Une médiation sollicitée par la victime ou l'auteur ne constitue pas une alternative au jugement. Une médiation permet à la victime et à l'auteur, avec l'aide d'une personne neutre, d'établir un dialogue sur les faits et leurs conséquences et de chercher les possibilités de réparation. Pour de plus amples informations vous pouvez contacter un **service de médiation agréé*** ou la **maison de justice***.

L'intervention de l'assurance

Si vous possédez une **assurance** (par exemple : protection juridique ou familiale), il vous est conseillé de contacter votre assureur et de lui faire parvenir une copie de la présente attestation..

Je vous prie d'agréer, Madame, Monsieur, l'expression de mes salutations distinguées.

Le verbalisant

Date :

* Adresses utiles

- Maison de justice (Adresse de la MJ et du service d'accueil des victimes)
- Service d'aide aux victimes
- Service de médiation

N.B. Vous pouvez obtenir des informations complémentaires sur les droits des victimes d'infractions sur le site internet www.droitsdesvictimes.just.fgov.be. Vous pouvez également vous procurer des brochures dans les palais de justice et les maisons de justice, sur le site internet www.just.fgov.be (rubrique 'publications') ou en écrivant au Service Public Fédéral Justice, service de communication, Boulevard de Waterloo, 115 à 1000 Bruxelles (Tél. 02/542 69 10).

BIJLAGE 3:

ATTEST VAN KLACHTNEERLEGGING

(P.V. na V.P.V.)

Gelieve dit document te bewaren!

Politiezone van ...

Adres:

Telefoon:

Fax:

Openingsuren:

Nummer van uw proces-verbaal (pv):

Datum van uw klachtneerlegging:

Uw identiteit:

Bestemming: Parket van de procureur des Konings bij de rechtbank van eerste aanleg te ... + coördinaten

Mevrouw, Mijnheer,

De klacht die u hebt neergelegd bij de politie heeft het voorwerp uitgemaakt van een vereenvoudigd proces-verbaal. Dit proces-verbaal werd derhalve niet overgemaakt aan het parket van de procureur des Konings te...

Ten gevolge van nieuwe elementen zal uw klacht hem toch worden overgemaakt.

Dit attest bevat **belangrijke informatie** die u tijdens de verdere procedure nodig zal hebben.

De gevolgen van uw klacht

Na onderzoek neemt de procureur des Konings een beslissing over het gevolg dat aan uw klacht wordt gegeven.

Informatie en rechten van slachtoffers

Indien u wenst geïnformeerd te worden over het gevolg dat aan uw klacht wordt gegeven of indien u bepaalde rechten wenst te verkrijgen, beschikt u over verschillende mogelijkheden.

1. U onderneemt geen verdere stappen

Indien de procureur des Konings beslist om een verdachte te vervolgen voor de rechtbank, zal u geïnformeerd worden over de datum van de zitting.

2. U legt een verklaring benadeelde persoon af

Indien u geïnformeerd wenst te worden over een ander gevolg dat aan uw klacht wordt gegeven, biedt de wet u de mogelijkheid om u **benadeelde persoon** te verklaren.

Hoe ? Door in persoon of via uw advocaat een verklaring van benadeelde persoon af te leggen op het secretariaat van het parket van de procureur des Konings waarvan de coördinaten hierboven vermeld zijn. U vindt hiervoor een modelformulier in bijlage.

Als benadeelde persoon wordt u schriftelijk op de hoogte gebracht van de beslissing van de procureur des Konings (bijvoorbeeld: de seponering en de reden daarvan of het instellen van een gerechtelijk onderzoek) en van een eventuele rechtsdag voor een onderzoeksgerecht. U kan ook elk stuk dat u nuttig acht, laten toevoegen aan het dossier.

3. U stelt zich burgerlijke partij

Indien u schadevergoeding wenst of indien u andere rechten wil verkrijgen, kan u zich **burgerlijke partij stellen**.

Hoe ? Door in persoon of via uw advocaat een uitdrukkelijke verklaring af te leggen. Deze verklaring kan worden afgelegd in alle fasen van de procedure (voor de onderzoeksrechter, het onderzoeksgerecht of de rechtbank).

Als burgerlijke partij kan u namelijk vragen om inzage te verkrijgen in het dossier, vragen om bijkomende onderzoekshandelingen te verrichten, schadevergoeding vragen of een rechtsmiddel aanwenden tegen de gewezen beslissingen (bijvoorbeeld : in hoger beroep gaan).

Gelet op het complex karakter en het belang van deze procedure is het aangewezen om een **advocaat** te raadplegen (cf. hieronder).

In dit opzicht wordt uw aandacht gevestigd op de mogelijke financiële gevolgen van de burgerlijke partijstelling.

Slachtofferzorg

Indien u nood hebt aan bijstand, kan u dit melden aan de politie die de **dienst slachtofferbejegening van de politie** kan inschakelen of u kan doorverwijzen naar een andere gespecialiseerde dienst.

De **dienst slachtofferonthaal*** (die deel uitmaakt van het justitiehuis) kan u, op afspraak, specifieke informatie geven over uw dossier. Deze dienst kan u eveneens de nodige ondersteuning en bijstand bieden tijdens de hele gerechtelijke procedure. Daarnaast heeft deze dienst de opdracht om u naar de bevoegde hulpverleningsdiensten door te verwijzen, in functie van het probleem waar u mee worstelt.

Voor verdere hulp bij de verwerking van de gevolgen van het misdrijf kan u, indien nodig, terecht bij de **dienst slachtofferhulp*** die u psychosociale en praktische hulp en informatie kan bieden. Door het invullen van het formulier van doorverwijzing kan u de politie toestemming verlenen om uw gegevens aan slachtofferhulp over te maken. In dat geval zal slachtofferhulp u zelf zo snel mogelijk contacteren.

De hierboven vermelde diensten zijn gratis en volledig vrijblijvend.

Juridische bijstand

Het kan nuttig zijn een **advocaat** te raadplegen voor een uitgebreid juridisch advies.

U kan zich eveneens tot een **justitiehuis*** wenden waar u gratis een eerste juridisch advies zal verkrijgen in het kader van de juridische eerstelijnsbijstand. Advocaten houden daartoe immers zitdagen in het justitiehuis.

Indien dit onvoldoende blijkt en indien uw inkomsten u niet toelaten om een advocaat te betalen, kan u ook genieten van volledige of gedeeltelijke kosteloze bijstand van een advocaat in het kader van de juridische tweedelijnsbijstand. Hiervoor kunt u terecht bij het **bureau voor juridische bijstand** in het justitiepaleis.

De bemiddeling

De wet biedt iedereen die betrokken is in een strafprocedure de mogelijkheid om gratis een beroep te doen op een **bemiddeling**. Dit is mogelijk in elk stadium van de procedure en zelfs tijdens de strafuitvoering. Een bemiddeling op verzoek van het slachtoffer of van de dader is geen alternatief voor een uitspraak door de rechter. Een bemiddeling laat het slachtoffer en de dader toe, met behulp van een neutrale persoon, een dialoog aan te gaan betreffende de feiten en hun gevolgen en mogelijkheden tot herstel te zoeken. Voor meer informatie kan u terecht bij een **erkende bemiddelingsdienst*** of het **justitiehuis***.

De tussenkomst van de verzekering

Indien u een **verzekering** hebt (bijvoorbeeld: rechtsbijstands- of familiale verzekering), is het aan te raden uw verzekeraar te contacteren en hem een kopie van uw verhoor te bezorgen.

Hoogachtend,

De verbalisant

Datum:

* Nuttige adressen

- Justitiehuis (adres van het JH en van de dienst slachtofferonthaal)
- dienst slachtofferhulp
- bemiddelingsdienst

NOTA BENE: U kan bijkomende inlichtingen inwinnen inzake de rechten van slachtoffers van misdrijven op de internetsite www.slachtofferrechten.just.fgov.be. U kan ook brochures bekomen in de gerechtsgebouwen en de justitiehuisen, op de website www.just.fgov.be (rubriek 'publicaties') of door te schrijven naar de Federale Overheidsdienst Justitie, Communicatiedienst, Waterloolaan 115 te 1000 Brussel (tel 02/542 69 10).

ANNEXE 4 :

DECLARATION DE PERSONNE LESEE

Document à remettre en personne ou par un avocat au secrétariat du parquet du procureur du Roi à l'adresse suivante :

Je déclare être personne lésée dans le cadre du dossier dont le numéro de pv est le suivant : (pour le numéro de pv, voir votre attestation de dépôt de plainte)

1. Mon identité :

Nom :
Prénom(s) :
Lieu et date de naissance :
Domicile :
N° de registre national :
Intervenant en qualité de représentant légal de :
(dans ce cas, précisez cette qualité :)

2. Les faits pour lesquels je déclare être lésé(e) sont les suivants :

Lieu des faits :
Date des faits :
Personne(s) ayant occasionné le dommage :
Nature de l'infraction :

3. Le dommage que je subis est de nature (copie de pièces justificatives éventuelles à joindre) :

corporelle :
 matérielle :
 autre, à savoir :
 absence de dommage :
.....

4. (à compléter uniquement si la mention "absence de dommage" a été cochée ci-dessus) :

L'intérêt personnel à me présenter comme personne lésée est le suivant :

.....
.....
.....
.....
.....

Je souhaite que cette déclaration soit jointe au dossier après que le parquet en ait dressé acte et, qu'en conséquence, je sois informé(e) de la décision que le procureur du Roi prendra à la fin de l'enquête. Je serai également averti(e) du déroulement de ce dossier, notamment de la mise à l'instruction et des fixations qui interviendront devant les juridictions d'instruction et de jugement. Je sais en outre qu'il m'est possible de faire joindre au dossier tout document que j'estime utile.

Fait à..... le.....
(Signature)

BIJLAGE 4 :

VERKLARING BENADEELDE PERSOON

Dit document moet in persoon of door een advocaat worden afgegeven op het secretariaat van het parket van de Procureur des Konings, op volgend adres :

Ik verklaar benadeelde persoon te zijn in het kader van het dossier met pv-nummer : (zie voor dit nummer uw attest van klachtneerlegging)

1. Mijn identiteit :

Naam :
Voornaam :
Plaats en datum geboorte :
Woonplaats :
Rijksregisternummer :
Optredend in hoedanigheid van wettelijke vertegenwoordiger van :
(in dit geval, gelieve deze hoedanigheid te preciseren).

2. De feiten waarvoor ik verklaar benadeeld te zijn, zijn de volgende :

Plaats van de feiten :
Datum van de feiten :
Veroorzaker van de schade :
Aard van het misdrijf :

3. De schade die ik lijd, is van deze aard (kopie van eventuele stavingsstukken bijvoegen) :

- Lichamelijk :
- Materieel :
- Andere, namelijk :
- Geen schade :

4. (Enkel in te vullen indien "geen schade" werd aangekruist in vraag 3) :

Het persoonlijk belang om me benadeelde persoon te stellen is het volgende :

.....
.....
.....
.....

Ik wens dat deze verklaring bij het dossier gevoegd wordt nadat het parket er akte van heeft opgesteld en dat ik bijgevolg op de hoogte wordt gebracht van de beslissing die de Procureur des Konings zal nemen op het einde van het onderzoek. Ik zal eveneens op de hoogte worden gebracht van het verloop van het dossier, m.n. van het instellen van een gerechtelijk onderzoek en de bepaling van een rechtsdag voor het onderzoeks- en vonnisgerecht. Ik weet bovendien dat ik elk document dat ik nuttig acht, kan laten toevoegen aan het dossier.

Opgemaakt te op
(Handtekening)